

مهر آموزشگاه	نام و نام خانوادگی :	باسمه تعالی	
	نام پدر:	مدیریت آموزش و پرورش شهرستان قشم	
	پایه : دهم انسانی	دبیرستان نمونه دولتی خوارزمی (متوسطه دوم)	
	امتحان درس : تاریخ ایران و جهان ۱	تعداد صفحه : ۲	طراح سؤال: محمد پاینده
تاریخ امتحان : ۱۴۰۲/۰۳/۰۶		سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲	
ساعت شروع : ۸ صبح		نوبت دوم	
مدت زمان امتحان : ۷۰ دقیقه			

نمره به عدد	نمره به حروف	نام و نام خانوادگی مصحح:	امضاء
-------------	--------------	--------------------------	-------

۱	دانش آموزان عزیز: سؤالات را ابتدا با دقت بخوانید و سپس پاسخ دهید و از پرسیدن سر جلسه امتحان جداً خودداری نمایید.	۲				
سؤالات نیمه اول کتاب (دروس ۱ تا ۳)						
۱	با توجه به ترتیب مراحل شش گانه پژوهش در تاریخ، قسمت‌های خالی را کامل کنید.	۱				
	<table><tr><td>انتخاب موضوع</td><td>شناسایی منابع</td><td>گردآوری و تنظیم اطلاعات</td><td>گزارش یافته‌های پژوهش</td></tr></table>	انتخاب موضوع	شناسایی منابع	گردآوری و تنظیم اطلاعات	گزارش یافته‌های پژوهش	
انتخاب موضوع	شناسایی منابع	گردآوری و تنظیم اطلاعات	گزارش یافته‌های پژوهش			
۲	منابع دست اول یا اصلی به چه منابعی گفته می شود؟	۱				
۳	ویژگی‌های گاه‌شماری هجری قمری رایج در بعضی از کشورهای اسلامی را بنویسید؟	۱				
۴	یکی از دقیق‌ترین گاه‌شماری‌های جهان که در سال ۱۳۰۴ شمسی در ایران رسمی شد، کدام است؟	۰/۵				
۵	سه مرحله کار باستان‌شناسی به ترتیب کدامند؟	۱/۵				
سؤالات نیمه دوم کتاب (دروس ۹ تا ۱۶)						
۶	گزینه مناسب را انتخاب کنید. ۱- کدام یک از موارد زیر جزء دلایل اتحاد قبایل ماد به شمار می‌رود؟ الف) حملات مکرر هخامنشیان به سرزمین ماد و تصرف بخش‌های زیادی از سرزمین آنها ب) یورش‌های پیاپی آشوریان به سرزمین ماد جهت بدست آوردن فلزات و سنگ‌های گران قیمت ج) تصمیم دهیوک و هوخستره برای تصرف تمام ایران و شمال بین‌النهرین و آسیای صغیر د) تشکیل شهر هگمتانه و گردآوری سپاه برای جلوگیری از اختلافات داخلی و به دست آوردن فلزات ۲- کدام یک از موارد زیر جزء اقدامات کوروش مؤسس هخامنشی نمی باشد؟ الف) شکست حکومت لیدی و تصرف شهر سارد ج) جنگ ماراتن با یونانیان تصرف بخشی از یونان ب) پایان دادن به حکومت مادها د) تصرف شهر بابل در بین‌النهرین ۳- کدام یک از بناهای زیر از آثار معماری دوره اشکانی می باشد؟ الف) کاخ کسری ب) کاخ آپادانا ج) کاخ شهر هترا د) کاخ شاهی	۰/۷۵				
۷	جملات صحیح و غلط را مشخص کنید. ۱- یکی از مهمترین مسائل دوره هخامنشیان جنگ‌های مداوم با امپراتوری روم شرقی بود. ۲- از جمله ابتکارات نظامی ساسانیان استفاده از فیل در جنگ ها بود. ۳- آتشکده آذرگشنسب در آذربایجان قرار داشت و مخصوص موبدان بود.	۰/۷۵				
۸	اصطلاحات زیر را تعریف کنید. چشم و گوش شاه: گاهنبارها:	۲				

۹	زیر عبارت درست در دورن پارتیز خط بکشید. الف) اسکندر مقدونی در زمان پادشاهی (داریوش سوم / یزدگرد سوم) به ایران حمله و طی سه جنگ ایران را تصرف کرد. ب) اشکانیان در زمان پادشاهی (مهرداد اول / مهرداد دوم) با تشکیل جاده ابریشم روابط تجاری با چین برقرار کردند. پ) در زمان پادشاهی قباد ساسانی جنبش سیاسی و اجتماعی به رهبری (مانی / مزدک) اتفاق افتاد. ت) حکومت ساسانیان و امپراتوری روم شرقی بر سر تسلط منطقه (ارمنستان / گرجستان) با یکدیگر اختلاف شدید داشتند.	۱
۱۰	دو بخش نظام اداری- سیاسی که داریوش از تشکیل داد کدامند؟	۱
۱۱	ساسانیان برای جلوگیری از هجوم اعراب به داخل ایران چه اقدامی انجام دادند؟	۱
۱۲	در ایران باستان قضاوت به چند شکل انجام می گرفت توضیح دهید.	۱/۵
۱۳	شاهان هخامنشی به منظور تشویق و توسعه کشاورزی چه اقداماتی انجام دادند؟	۱
۱۴	«واستریوشان سالار» در دوره ساسانیان از چه وظایفی برخوردار بود؟	۱
۱۵	نتایج رسمی شدن دین زرتشت در دوره ی ساسانی چه بود؟	۱
۱۶	بر اساس متن به سؤالات پاسخ زیر پاسخ دهید. بخشی از سنگ نوشته شاپور یکم در نقش رستم درباره جنگ با رومیان: «وقتی من نخست بر تخت امپراتوری مستقر شدم قیصر گردیانوس (امپراتور روم) لشکری از تمام قلمرو روم و کشور زرمین و گوت گرد آورد و علیه ما به امپراتوری ایران حمله ور شد و در سر حد آشور یک نبرد سخت مرزی صورت گرفت. قیصر گردیانوس کشته شد و سپاه روم منهدم گردید و رومیان فیلیپ را قیصر کردند. بعداً قیصر فیلیپ به سوی ما آمد تا به ما پیشنهاد سازش کند و با تقدیم هزار دینار به عنوان فدیة برای نجات جان یاران خود باج گزار ما شد... بعداً دوباره قیصر دروغ گفت و به ارمنستان ظلم کرد و ما به خاک امپراتوری روم حمله کردیم و سپاه روم را که شصت هزار نفر بود تار و مار کردیم.» الف) نبرد شاپور یکم با گردیانوس در کدام منطقه روی داد؟ ب) نتیجه جنگ شاپور یکم با گردیانوس چه شد؟ پ) کدام پادشاه روم با تقدیم هزار دینار خراج گزار ایرانیان شد؟	۱
۱۷	در مورد زبان ادبیات ایران باستان به سؤالات زیر پاسخ دهید: الف- هخامنشیان از کدام زبان به عنوان زبان دوم نوشتاری استفاده می کردند؟ ب- در ایران باستان اسناد مربوط به کدام حوزه را کتابت می کردند؟	۱
۱۸	یکی از برجسته ترین مراکز علمی جهان باستان در ایران دوره ساسانی چه نام داشت؟	۰/۵
۱۹	سه مورد از ویژگی های مهم هنر و معماری عصر هخامنشی را بنویسید.	۱/۵

ردیف	کلید	بارم
۱	الف) تجزیه و تحلیل (۰/۵) ب) تدوین پرسش‌های تحقیق ۰/۵	۱
۲	۱- منابعی که در زمان وقوع حوادث یا نزدیک به آن نوشته شده است. ۲- تمام آثار باستانی و تاریخی ذکر هر کدام ۰/۵	۱
۳	۱- بر پایه ی گردش ماه به زمین تنظیم شده است ۰/۵ ۲- مبداء آن محرم سالی است که پیامبر از مکه به مدینه مهاجرت کرد. ۰/۵	۱
۴	جلالی	۰/۵
۵	شناسایی و کشف ۰/۵ حفاری ۰/۵ استخراج و تنظیم اطلاعات ۰/۵	۱/۵
۶	۱) ب) یورش‌های پیاپی آشوریان به سرزمین ماد جهت بدست آوردن فلزات و سنگ‌های گران قیمت ۲) ج) جنگ مارتن با یونانیان تصرف بخشی از یونان ۳) ج) کاخ شهر هترا هر کدام ۰/۲۵	۰/۷۵
۷	۱) غ ۰/۲۵ ۲) ص ۰/۲۵ ۳) غ ۰/۲۵	۰/۷۵
۸	کسانی بودند که مسئولیت بازرسی و نظارت دقیق و کامل بر عملکرد مقام ها و مأموران دولتی در پایتخت و ساتراپی ها بر عهده داشتند. ۱ گاهنبار ها شامل شش جشن بود به شکرانه آفریده شدن عناصر اصلی خلقت مانند: آسمان، آب، زمین، گیاه و جانوران و انسان در شش وقت معین از ماه های سال برگزار می شد ۱	۲
۹	۱) داریوش سوم ۰/۲۵ ۲) مهرداد دوم ۰/۲۵ ۳) مزدک ۰/۲۵ ۴) ارمنستان ۰/۲۵	۱
۱۰	۱- تشکیلات اداری مرکزی ۰/۵ ۲- تشکیلات استانی یا ساتراپی ۰/۵	۱
۱۱	ساسانیان برای جلوگیری از حملات اعراب، حکومتی دست نشده از اعراب لخمی به مرکزیت شهر حیره تأسیس کردند.	۱
۱۲	غیر رسمی: قضاوت را ریش سفیدان و بزرگان محلی انجام می دادند روحانیان زرتشتی: اختلافات حقوقی و مدنی بررسی می کردند. ۰/۷۵ رسمی: بر عهده روحانیان زرتشتی و قاضیانی که از طرف شاه یا حاکمان محلی منصوب می شدند. قاضیان شاهی بر جرائم سیاسی و نظامی رسیدگی می کردند ۰/۷۵	۱/۵
۱۳	۱- به منظور تشویق کشاورزی افرادی که اقدام به آبادانی زمین های بایر می نمودند تا پنج نسل از پرداخت مالیات معاف می کردند ۰/۵ ۲- کندن قنات، احداث سد و بند و حفر نهرها برای انتقال آب ۰/۵	۱
۱۴	۱- گرد آوری مالیات های بخش کشاورزی ۰/۵ ۲- تلاش برای ترویج و آبادانی کشت و کار ۰/۵	۱
۱۵	دین و سیاست به هم گره خورد، از یک سوء پادشاهان ساسانی به حمایت از دین رسمی می پرداختند و از سوی دیگر روحانیون زرتشتی قدرت پادشاهان ساسانی تأیید می کردند	۱
۱۶	الف) در سر حد آشور ۰/۲۵ ب) قیصر گردیانوس کشته و سپاه روم منهدم شد ۰/۵ پ) قیصر فیلیپ ۰/۲۵	۱
۱۷	الف) ایلامی ۰/۵ ب) سیاست ۰/۲۵ و اقتصاد ۰/۲۵	۱
۱۸	جندی شاپور	۰/۵
۱۹	۱- تأثیر پذیری از دستاوردهای هنری اقوام و ملت های تابع هخامنشیان که پیشینه درخشان تمدنی داشتند. ۰/۵ ۲- درباری بودن، یعنی شکوه شاهانه و تشریفات و تجملات درباری داشت. ۰/۵ ۳- طبیعت گرایی، یعنی استفاده و تقلید از عناصر موجود در طبیعت، مانند: حیوانات و گیاهان در آثار هنری. ۰/۵	۱/۵